

'the Philippines and Luzon is the most important element thereof. This objective is of first importance not only strategically but from the higher viewpoint of national policy . . . The occupation of the Philippines and the establishment of bases is an essential prerequisite to any campaign in the Far East that will employ large numbers of troops . . . The Philippine Archipelago is American territory which we failed adequately to defend with the resultant loss and untold suffering of its loyal people and the death of many thousands of its soldiers and civilians. It is a national obligation to recover the Philippines at the earliest possible date' —

en wij voegen hieraan toe dat MacArthur het óók als een Amerikaanse verplichting zag om Nederlands-Indië, deel van het grondgebied van Amerika's bondgenoot Nederland, zo spoedig mogelijk te bevrijden.

Toen de *Combined Chiefs of Staff* midden september met Roosevelt en Churchill samenkwamen, opnieuw in Quebec, had zich een belangrijk nieuw feit voorgedaan: Halsey was op 12, 13 en 14 september met zijn vliegkampschepen de wateren van de Philippijnen binnengedrongen, had tot zijn verrassing geconstateerd dat de Japanners er nog maar weinig vliegtuigen in de lucht konden brengen en had de indruk gekregen dat er op Leyte maar een gering aantal Japanners was — kon men dan niet beter Mindanao links laten liggen en op 20 oktober inplaats van 20 december op Leyte landen? De *Joint Chiefs of Staff* namen onmiddellijk dit denkbeeld over: van Quebec uit werd MacArthur geïnstrueerd dat hij op 20 oktober op Leyte aan land moest gaan.

Vijf weken tijd had MacArthur om die landing voor te bereiden. Wel te verstaan: het ging niet om Leyte alleen, het kwam er vooral op aan om daar voldoende strijdkrachten te concentreren teneinde vervolgens op Luzon te landen. Het was de grootste operatie die MacArthurs staf ooit had moeten voorbereiden: er moesten op Leyte meer dan tweehonderdduizend militairen aan land worden gezet met meer dan 2 miljoen ton aan voorraden, waarop dan elke maand meer dan 300 000 ton moest volgen. Zulks vergde dat enkele honderden troepen- en transportschepen, die van negen verschillende bases afkomstig zouden zijn, precies op tijd bij Leyte zouden arriveren. Het lukte. De Amerikaanse voorhoede ging er op 20 oktober aan land. Zodra het nu tot de Japanners doordrong dat een grote Amerikaanse landingsvloot, gedekt door een flink deel van de Amerikaanse vloot onder bevel van Halsey, Leyte naderde, stelden zij een listig schema in werking, dat gebaseerd was op de verwachting dat de Amerikanen het in elke zeeslag vooral gemunt zouden hebben op de Japanse vliegkampschepen. Zij splitsten hun vloot in drieën: zes vliegkampschepen die geen vliegtuigen aan boord hadden, kregen opdracht benoorden Leyte in noordelijke richting te varen teneinde Halsey met